

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia
Zarządu Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
w sprawie
 rządowego projektu ustawy o spółdzielniach rolników
- druk sejmowy nr 1425

Zarząd Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP) pozytywnie odnosi się do tych uregulowań zawartych w projekcie ustawy, które mogą poprawić funkcjonowanie spółdzielczości rolniczej w sferze ekonomicznej i społecznej. Związek wspiera propozycje poprawy potencjału producentów rolnych, stymulowanie opłacalności produkcji rolniczej, usprawnienia przetwarzania, sprzedaży i dystrybucji produktów rolnych.

Związek zdaje sobie sprawę z faktu, że proponowane w ustawie rozwiązania o charakterze fiskalnym, a przede wszystkim dotyczące zwolnień podatkowych mają znaczenie fundamentalne dla pozytywnego efektu funkcjonowania ocenianego projektu.

Równocześnie bezspornym jest fakt, że proponowany rozwój spółdzielczości rolniczej ma odbyć się **kosztem gmin z obszarami wiejskimi**, które utracą znaczną część lub całość dochodów z podatku od nieruchomości oraz CIT. Wpływ ustawy na budżety samorządów jest zdecydowanie odmienny od wpływu na budżet państwa. Jeżeli nawet nastąpi spadek wpływów do budżetu centralnego z powodu zwolnień w podatku dochodowym od projektowanych podmiotów, - to zostanie on zapewne zrekomensowany zwiększonymi wpływami z VAT i akcyzy, tj. podatkami, w których redystrybucji nie partycypuje samorząd.

Wynika z tego, że oceniana ustawa ma **charakter programu rządowego – finansowanego z budżetów samorządów z obszarami wiejskimi**. ZGWRP przypomina, iż wpływy z podatków i opłat lokalnych są źródłem finansowania rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej. Infrastruktury niezbędnej także do funkcjonowania spółdzielni rolników.

Przedłożony projekt ustawy nie zawiera oceny skutków finansowych dla samorządów. Konkretnie druk OSR jest, lecz wyzerowany w zakresie istotnych danych finansowych i analitycznych. Projektodawca – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – zakłada, że projektowaną regulacją może być objętych nawet 1,5 mln rolników i dla tej grupy nie potrafi oszacować skutków finansowych dla jst. Zwracano na to uwagę na Zespole ds. Systemu Finansów Publicznych Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (22 sierpnia 2016 r.), który rozpatrywał projekt. Właśnie ze względu na brak oceny skutków finansowych implementacji projektowanej ustawy, Zespół wydał **opinię negatywną** o projekcie. Wyciąg z protokołu z posiedzenia w załączeniu. Strona rządowa wniosła projekt do Sejmu także bez wyliczenia skutków finansowych, mimo, że Zespół KWRIST wskazywał na propozycje mogące pomóc w szacunkach. Jednak od 22 sierpnia 2016 r. do 22 marca 2017 r. (data wniesienia projektu do Sejmu) nie uczyniono nic w tym zakresie.

Zarząd ZGWRP zauważa ponadto:

- Projekt ustawy o spółdzielniach rolników w kwestii zwolnień podatkowych na poziomie jest podobny do regulacji dot. specjalnych stref ekonomicznych. Jednakże w przypadku stref mamy do czynienia z rekompensatami dla jst za utracone dochody. Analogiczne rozwiązania winne być stosowane w przypadku spółdzielni rolników.
- Dla prawidłowego określenia skutków projektowanego przedłożenia dla finansów jst i budżetu państwa celowym byłoby przeprowadzenie projektu pilotażowego na wybranym terenie dla wybranej grupy interesariuszy.
- Jest znaczna obawa, że wejście w życie ustawy może mieć negatywny wpływ na aktywizowanie zachowań konkurencji, szczególnie wobec podmiotów o niższym potencjale ekonomicznym. Czyli przynieść odwrotny skutek od zakładanego i opisanego w uzasadnieniu do ustawy. W skrajnych przypadkach, szczególnie z powodów ulg fiskalnych do spółdzielni rolniczych może przenieść się cała branża rolno-spożywcza z przetwórstwem włącznie.
- Nie ulega wątpliwości, że przewidziane w projekcie ustawy uregulowania zawarte w art. 20, art. 21 i art. 23 o charakterze fiskalnym mają znamiona pomocy publicznej. Jeżeli jest to pomoc o charakterze programu rządowego, - to dlaczego ma się odbyć kosztem jst?
- Projekt zakłada wejście w życie ustawy po upływie 30 dni od daty ogłoszenia. Wskazuje się, że ze względu na ujemny wpływ ustawy na budżety jst, w roku budżetowym może nastąpić niewykonanie budżetu po stronie dochodów, - bez jego korekty w zakresie wydatków. Stąd najlepszym terminem wejścia w życie ustawy jest początek roku kalendarzowego, będący początkiem roku budżetowego.

Mając powyższe na względzie, Zarząd Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o spółdzielniach rolników, - zawarty w druku sejmowym nr 1452 **opiniuje negatywnie.**

Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej
Marek Olszewski

Poznań, dnia 4 kwietnia 2017 r.

W załączeniu:

- wyciąg z protokołu z posiedzenia Zespołu
ds. Systemu Finansów Publicznych KWRiST z dnia 22 sierpnia 2016 r. (pkt 4)

4. Projekt ustawy o spółdzielniach rolników (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi) – wysłano dn. 20.07.br. Zgodnie z ustaleniami z dnia 20.07. br. KWRIST zał. projekt został przekazany do zaopiniowania na Zespół Finansów z uwagi, iż rodzi on skutki finansowe - z upoważnieniem do wyrażenia opinii wiążącej.

Strona samorządowa zwróciła uwagę, iż projekt rodzi skutki finansowe dla jest. Głównym dochodem gmin jest podatek od nieruchomości, a przy trwałym zwolnieniu z tego podatku dochodów będzie ubywać. Współprzewodniczący zaproponował, aby resort zlecił wojewodom wystosowanie pisma do wszystkich samorządów, aby skutki ew. regulacji każda gmina przeliczyła. Bowiem mogą znaleźć się takie gminy, w których poziom uspołdzielnienia będzie tak duży, że może wystąpić ryzyko zapaści finansowej - zachwianie płynności finansowej. Pan Grzegorz Kubalski apeluje o większą świadomość konsekwencji określanych rozwiązań. Kłopot może powstać w poszczególnych gminach wiejskich. Rolnicy są wyłączeni z systemu podatku dochodowego od osób fizycznych. W związku z tym niezależnie od tego, jaki dochód uzyskują, to i tak są opodatkowani na zasadach ryczałtowych, ewentualnie poprzez podatek rolny. Bez analizy dot. wysokości skali ubytku w dochodach JST nie jesteśmy w stanie odnieść się obiektywnie do zaproponowanych rozwiązań – podkreślił przedstawiciel ZPP. Pan Krzysztof Iwaniuk zaznaczył, iż wspólna sprzedaż i przetwarzanie, jeżeli wszystko będzie związane z produkcją rolną i takie prawo wejdzie, to na terenach wiejskich nikt nie będzie płacił podatku od nieruchomości. W rezultacie zakłady przetwórcze będą kwitły, a gminy nie będą miały dochodów. Dlatego przy tej zmianie powinny być zastosowane rekompensaty dla gmin. Z uwagi na fakt, że przewiduje się, iż określone przedsiębiorstwa przetwórstwa rolno-spożywczego, obecnie istniejące, będą mogły wyłączyć się z opodatkowania podatkiem od nieruchomości projekt należy zaopiniować negatywnie.

Opinia negatywna wiążąca.